

Rester

Min gamle klassekammerat Thomas ringer og fortæller mig, at hans kone er død. Det er sket pludseligt og uden sygdom; han vågnede en morgen for ni uger siden og fandt hendes lig i sengen ved siden af sig. Obduktionen viste en hjertefejl, som ingen havde vidst noget om.

Det havde selvfølgelig været et chok for ham, måske er han stadig i chok, han er ikke selv klar over det. På en måde føler han sig så rolig nu, han sidder og ringer rundt til gamle venner for at fortælle det. Men selvfølgelig er nætterne lange, han ligger søvnløs på sofaen i mange timer hver nat, han har ikke kunnet få sig selv til at lægge sig ind i soveværelset.

Jeg kører over til ham næste morgen. Der er ventetid ved færgeløbet, en af færgerne ligger underdrejet i stormen, det er oktober måned. Da jeg endelig kommer om bord og vi lægger fra, føler jeg mig søsyg i løbet af kort tid og må levne den morgenmad, jeg har bestilt i restauranten. Jeg sætter mig ned i bilen, tænder radioen, prøver at tænke på noget andet.

Heldigvis varer overfarten mindre end en time. Luften er klar og det blæser ikke så meget inde på fastlandet. Min mave er urolig, så jeg standser ved et apotek og køber piller mod transportsyge, selvom det egentlig er for sent. Jeg spiser kun en halv; jeg har stadig små tohundrede kilometer at køre.

Thomas byder mig på kaffe og brød. Vi sidder i køkkenet, han takker mig, fordi jeg er kommet. Jeg har ikke taget noget med til ham, vidste ikke, hvad det skulle have været, det er ligesom for sent at komme med blomster, og det siger jeg til ham.

Han er begyndt at ryge igen. Jeg tager også en cigaret, puster røgen op imod loftet.

De nåede kun at være gift i halvandet år. Faktisk havde han ikke tænkt sig et kirkebryllup, men til gengæld var hun så gået med til, at deres første barn ikke skulle døbes. Som jeg vidste, havde de ikke nået at få børn. De havde gået og håbet på, at hun var gravid, lige før hun døde, men det var hun altså ikke. Det var han glad for, midt i al sin sorg var han glad for det, det ville slet ikke have været til at bære. Selvom han efterhånden ikke vidste, hvad der var til at bære. Hvis man kan overleve at vågne op i sin seng, vende sig og række ud efter sin kone og opdage, at hun er død, hvad kan man så ikke klare? Selv ens egen død bliver lille og ligegyldig, siger Thomas.

Hun havde stadig været varm den morgen. Han havde tænkt meget over denne varme, om man ville være i stand til at opbevare den på en eller anden måde. Jeg må ikke tro.

at det slog helt klik for ham, men sådan nogle tanker havde han altså gjort sig. Om man kunne isolere varmen i en beholder af en slags og lukke den ud i små doser, når man trængte til den. Ligesom med hendes lugt. Den havde været over alt, selv i gardinerne, han havde fundet sig selv stående foran terrassedøren, viklet ind i stof.

På et tidspunkt havde han puttet det hele i vaskemaskinen, gardinerne og hendes tøj, han havde strøget det og hængt det på plads.

Køkkenet bliver hurtigt tilrøget. Vi åbner et vindue, koger vand til mere kaffe. Jeg er stadig lidt svimmel, går ud på badeværelset og sætter mig med hovedet mellem benene, bemærker, at der lugter af klor, at der er usædvanlig rent.

Thomas fortæller, at han aldrig har gjort så meget rent, som efter hendes død. Han støver af, pudser vinduer, polerer møbler. Han siger, at han sikkert gør det med en slags tilbagevirkende kraft, at han på en måde skylder hende det. At han ikke engang vidste, hvor støvsugeren stod, mens hun var i live. Så ler vi for første gang.

Min svimmelhed tiltager, måske drikker jeg for meget kaffe, Thomas tilbyder, at jeg kan lægge mig lidt; det har også været en lang rejse. Jeg ligger på sofaen, Thomas henter et tæppe til mig og går selv ud for at hænge vasketøj op, han trænger til at røre sig, siger han.

Jeg kan se ham ude ved tørrestativet, måske synger han, hans mund bevæger sig. Han taber et håndklæde, samler det op.

Jeg vågner, da han sætter glas på sofabordet, isvand og noget stærkt, det trænger du vist til, siger han og tager tæppet, da jeg rækker ham det. Han sætter sig over for mig og spørger, hvordan jeg har det.

Jeg siger, at jeg stadig er lidt svimmel. Han spørger, hvordan jeg har det sådan generelt. Jeg siger, at alting stort set er det samme; min lejlighed og mit arbejde, at jeg arbejder en del. Thomas siger, at jeg skal passe godt på mig selv.

De skulle have været på charterrejse, fortæller han, til Tunesien, ugen efter hun døde. Han nåede aldrig at afbestille rejsen, måske ønskede han også ubevidst, at der var to tomme sæder i flyet, hvor de skulle have siddet. Somme tider havde han fantaseret om, at de var kommet af sted, og at flyet var faldet ned, så de kunne dø samtidigt. Hun havde været frygtelig bange for at flyve, måtte spise piller og drikke whisky hver gang, det ville have været den værst tænkelige død for hende, og så alligevel kunne han nogle gange fantasere om det.

Thomas siger, at han gerne vil røre ved mig. Han kommer over i sofaen, lægger sin hånd på min arm. Så trykker han mig ind til sig og siger, at han er glad for, at jeg er kommet. Han lugter af cigaretter og blæst ude fra haven, hans trøje er glat.

Vi beslutter at gå en tur ned til havnen, vi kan fodre mågerne, siger han, han har masser af brød og mad, der er alt for gammelt, han når aldrig at spise det. Han begynder at trække ting ud af køleskabet, røget makrel, rugbrød, mælk. Spi-

ser fugle æg, spørger han og lægger et på bordet. Vi griner og smider det hele i skraldespanden, på nær rugbrødet. Det tager vi med ned til havnen, kaster det ud til mågerne.

Thomas spørger, om vi skal købe fisk med hjem til aftensmaden. Vi mærker på rødspætterne, de er faste og våde, vi lægger dem tilbage i kassen og køber en steg i et supermarked. Vi køber også rugbrød, vin, flere cigaretter.

Jeg spiser den anden halvdel af pillen fra i morges, måske hjælper den, måske skulle jeg bare ikke ryge så meget. Thomas skræller kartofler og sætter stegen i ovnen.

Vi sidder i stuen og drikker vin. Det er allerede næsten mørkt udenfor, vi taler om årstiden, dagene, der bliver kortere. Thomas planlægger at flytte udenlands til foråret, han har fået tilbudt et job og kan lige så godt sige ja; der er ikke noget, der binder ham til stedet her længere. Hans kone voksede op på egnen og havde haft lyst til at vende tilbage, han var gået med til det uden betænkning, ville gerne prøve at slå sig ned et sted og falde til, havde altid følt sig rastløs der, hvor han boede. Og nu er han rastløs igen, vil sætte huset til salg inden længe.

Han tager mig med ind i soveværelset og viser mig alt hendes tøj, hængende på bøjler inde i skabet, han tager en kjole frem. Han siger, at den også ville klæde mig; han skal alligevel skille sig af med det hele til foråret. Jeg kan se, at hun har haft en god smag, tøjet er holdt i afstemte farver, mørkeblå og khaki, jeg føler på stoffet, trækker hænderne til mig. Stegen lugter brændt ude fra køkkenet.

Min appetit er dårlig, jeg har kun lyst til at ryge og tænder en cigaret, allerede før Thomas er færdig med at spise. Han siger, at det ikke gør noget, han vil også ryge selv. Han ryger og spiser skiftevis, griner og siger, at det er noget svineri, men han har lyst til det. Så går han ud efter is til dessert. Det må være i dag, den skal spises, siger han, hun lavede isen i sommers, da det var så frygtelig varmt, men de glemte den, han ved ikke hvorfor.

Jordbæris med kanel, han former isen i kugler med en varm ske og lægger den på min tallerken. Jeg kan ikke spise noget, jeg drikker mere vin.

Selv i mørket kan man se det underste lag skyer rulle hen over himlen. Skyerne ruller hurtigt, blæsten er fulgt med mig herop. Vi går igennem plantagen, jeg har lånt et par gummistøvler. Vi holder hinanden i hånden og slipper, da vi når ud til vejen. Thomas fortæller, at han er kommet til at synes om dette landskab, lyngen og klitterne, kutterne, der lægger til nede ved havnen. Vi står dernede og kigger ud på vandet, kiosken er lukket, vi taler om, hvor mågerne er om natten. Vi går tilbage og siger ikke mere, før vi er hjemme.

Han har tænkt på, siger Thomas, om han skulle blive religiøs. Men det er jo lige præcis det, at sådan noget kan man ikke beslutte sig for. Man kan se, at det ville hjælpe én, men man kan ikke begynde at tro, bare fordi man gerne vil. Troen kommer først, senere kommer så beslutningen, om man vil have denne tro eller ej.

Vi åbner en flaske vin mere, sidder i hver sin ende af sofaen og drikker, Thomas sætter glasset fra sig på gulvet.

Han siger, at han sikkert har svært ved at falde i søvn, fordi han stadig er bange for at vågne. Han ligger i sofaen hver nat, ser fjernsyn, vender og drejer sig. Nogle gange står han op og drikker en øl for at falde til ro, men det er et skråplan, det hjælper ikke i længden.

Lidt senere løfter jeg mit glas, drikker og siger, at vi også er ude på et skråplan nu. Ja, siger han og hælder mere vin op.

Han klæder mig af, langsomt, trækker mig ned i sofaen. Hans krop er varm og som jeg forestillede mig det. Han stemmer imod med sine hænder på mine skuldre, lukker øjnene. Igennem vinduet ser jeg tøjet, der hænger til tørre ude i mørket.

Om morgenen kaster jeg op, larmende, han kommer ud til mig på badeværelset og giver mig et håndklæde, siger, at jeg skal tage et bad, så jeg kan blive frisk.

Jeg står under bruseren, kan høre radioen ude fra køkkenet. Det varme vand brænder og skal hele tiden blandes med koldt. Jeg tørrer mig og låner noget creme, der står i skabet.

Min taske med make up og tandbørste ligger inde i stuen. Jeg tager håndklædet omkring mig og går derind. Han har foldet mit tøj sammen og lagt det på en stol, terrassedøren står åben, der lugter ikke længere af røg.

Han kommer ind til mig, før jeg har fået tøjet på. Hans øjne er hævede af søvn, han smiler, han rører ved mit bryst. Han siger, at han ikke vil gøre det igen, og jeg siger, at det ved jeg godt. Han siger, at det ikke var nogen fejltagelse på den

måde, det var bare alt for tidligt. Eller alt for sent, siger jeg, og han giver mig ret.

Vi går ud foran huset, jeg sætter mig i bilen. Han håber ikke, at færgen vil gynde så meget i dag. Jeg siger, at denne gang har jeg taget en pille på forhånd. Det er godt, siger han og rækker sin hånd ind til mig gennem ruden. Jeg tager den og slipper den og kører derfra, mit hår er stadig vådt.